

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaiset kiertotalous- ja jäteasiat

Ympäristöneuvos Anna-Maija Pajukallio
25.9.2019 Jätealan strateginen yhteistyöryhmä

Sisältöä

- Hallitusohjelma
- SUPin (kertakäyttömuoveja koskeva direktiivi) toimeenpano
- Jätetietojärjestelmä
- Materiaalitori
- YM:n muistio 30.8.2019 tapauskohtaisesta EoW:sta

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

TAVOITE 6 – Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä

KEINOT

- Kiertotaloudesta uuden talouden perusta
- Jätteiden kierrätys
- Julkinen ja yksityinen kuluttaminen

*”Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä vahvistetaan. **Hallituskaudella toteutetaan poikkihallinnollinen, strateginen kiertotalouden edistämishjelma mittareineen.** Ohjelmassa asetetaan tavoitteet, määritellään tarvittavat toimenpiteet ja varataan tarvittavat resurssit kiertotalouden edistämiseksi Suomessa.”*

HO-ohjelman tavoitteet/ toimenpiteet kiertotalouden edistämiseksi mm.

(1)

Globaali edelläkävijä

- Vahvistaa Suomen profiilia kiertotalouden edelläkävijänä myös kansainvälisillä foorumeilla;
- Kehittää suomalaisen kiertotalousosaamisen vientiä sekä luo edellytyksiä kansainväliselle kiertotalousyhteistyölle eri sektoreilla.

Resurssien optimointi

- Kiertotaloudesta uuden talouden perusta.
- Edistää tuotteita korvaavien palvelujen syntymistä ja vahvistaa neitseellisiä raaka-aineita korvaavien kierrätysraaka-aineiden markkinoita.
- Lisää kierrossa olevien raaka-aineiden osuutta.
- Tehostaa muovinkierrätystä ja toimeenpanee muovitiekartan ehdotukset.
- Vahvistaa kiertotaloutta myös ravinteiden kierron osalta.
- Tekstiilien erilliskeräyksen toteuttaminen.

HO-ohjelman tavoitteet/ toimenpiteet kiertotalouden edistämiseksi mm.

(2)

Julkinen sektori suunnannäyttäjä

- Valtion ja kuntien on toimittava suunnannäyttäjinä ympäristöystävällisten ratkaisujen käyttöönottamisessa.
- Hankintaosaamisen tasoa ja hankintalain velvoittavuutta kestäviin hankintoihin ja laatuarviointiin nostetaan. Hankintalakia muutetaan siten, että hiili- ja ympäristöjalanjälki sisällytetään hankintakriteereihin ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.
- Otetaan käyttöön työkalu innovatiivisten hankintojen riskien jakamiseksi. Vauhditetaan kestäviä ja innovatiivisia hankintoja koskevien hyvien käytäntöjen yleistymistä.

HO-ohjelman tavoitteet/ toimenpiteet kiertotalouden edistämiseksi mm.

(3)

Ohjauskeinot

- Kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää vahvistetaan verotuksella.... Verotuksella ohjataan kestävämpiin valintoihin tuotannossa ja kulutuksessa.
- Selvitetään pakkausveroa, jätteenpolton energia- ja hiilidioksidipäästöön perustuvaa veroa sekä jäteveron korotusta.
- Edistää hallinnon, lainsäädännön ja taloudellisten ohjauskeinojen avulla kiertotaloutta ja puretaan sen esteitä sekä Suomessa että EU:ssa (mm. ekosunnitteludirektiivin muutos).
- Ohjaa tukia kiertotalouden investointien vauhdittamiseen.
- Kuluttajien mahdollisuutta saada tietoa palvelujen ja hyödykkeiden ilmasto- ja ympäristövaikutuksista vahvistetaan.

Liittymäpintoja muihin hallitusohjelman tavoitteisiin

- Ilmastotavoitetta palveleva kestävän verotuksen tiekartta;
 - Ilmastolain päivitys ja Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman sekä kansallisen ilmasto- ja energiastrategian päivitys;
 - Toimialakohtaiset tiekartat vähähiilisyyteen, jotka sovitetaan yhteen uusien ilmastotoimien kanssa.
 - Biokaasuohjelma.
 - Muovitiekartta.
 - Laaditaan kansallinen ilmastoruoka-ohjelma.
-

SUP-direktiivin täytäntöönpano

- YM:n teettämä konsulttiselvitys valmistunut, julkaistaan ensi viikolla
- Direktiivin tulee olla täytäntöönpanontuna kesällä 2021
 - HE viimeistään vuoden 2021 alussa eduskuntaan
 - Hankesuunnitelma valmis syyskuu 2019 (päävastuussa Katariina Haavanlammi)
- Direktiivissä tulkinnanvaraisuutta
- Osin kansallista liikkumavaraa (vähentäminen ja tuottajavastuu)
- Odotettavissa komission ohjeita ja täytäntöönpanosäädöksiä
 - Komission valmistelutyö laahaa perässä
 - Konsulttiselvitys (Ramboll ja kumpp.) 8/2019-2/2021
 - Kaksiosainen kysely 4.10. asti *"To whom it may concern"*
 - product markings + definitions, expectations and product descriptions
- Organisointi: ei erillistä työryhmää – osallisten joukko kovin suuri
 - Puretaan artikloittain ja tuotteittain ja muodostetaan sitä kautta keskusteltavat asiakokonaisuudet
 - Kokonaisuuden osalta reflektioryhmänä muovitiekartan yhteistyöverkosto. Lisäksi esillä jätealan str yhteistyöryhmässä

Komission toimeenpanotyö – suunniteltuja selvityksiä ja ohjeita

- **komission käynnistämä konsulttiselvitys** direktiivin toimeenpanon tukemiseksi 8/2019-2/2021
 - ohjeet siitä, mikä on SUP
 - tuottajavastuuseen liittyvät roskaantumisen siivoamisen kustannuksien määrittelyn kriteerit
 - selvitystyö harmonisoituja merkintöjä koskevaa täytäntöönpanosäädöstä varten
 - selvitystyö juomapullojen erilliskeräystavoitteen laskentametodologiaksi ... säädöstä varten
 - selvitystyö merkittävän vähentämisen todentamiseksi ...säädöstä varten
 - selvitystyö raportointia koskevaa ... säädöstä varten
- **konsulttiselvitys** pullojen kierrätysmuovin osuuteen liittyen – viritteillä
- **konsulttiselvitys** merkintöjen kuluttajatestauksesta – viritteillä
- Kertakäyttömuovituotteita koskevat **komission ohjeet** 7/2020
- EPR-kustannusvastaavuutta koskevat **komission ohjeet** - ei aikataulua
- Lisäksi - komissio tehnyt esityksen **standardoinnista** koskien korkkeja

Komission suunnittelemaa täytäntöönpanosäädöksiä

- merkinnöistä 7/2020
- erilliskeräystavoitteen laskemisesta ja todentamisesta 7/2020
- kalastusvälineiden raportoinnista ja laadunvalvonnasta 1/2021
- juomapullojen erilliskeräystavoitteen raportoinnista ja laadunvalvonnasta 1/2021
- kulutuksen vähentämisen mittaaminen ja laadunvalvonta 1/2021
- kulutuksen vähentämisen ja sen tavoitteiden raportointi ja laadunvalvonta (kaksi säädöstä?) 1/2021
- kierrätetyn muovin määrää koskevan tavoitteen (2 säädöstä?)
 - mittaaminen ja verifiointi 1/2022
 - raportointi ja laadunvalvonta 1/2022
- tupakanfiltterijätteen raportointi ja laadunvalvonta 1/2022

VAATIMUS	TUOTTEET
Tuoteryhmän kulutusta vähennettävä kansallisen tavoitteen mukaisesti v.2026 mennessä (artikla 4)	mukit, syömävalmiin ruuan pakkaukset
Kiellettävä markkinoille asettaminen (artikla 5)	muoviset aterimet, lautaset, pillit, vaahdotetusta polystyreenistä valmistetut mukit, juomapakkaukset ja syömävalmiin ruuan pakkaukset, vanupuikot, juomien sekoitustikut, ilmapallojen varret oxo-muovista valmistetut tuotteet
Muovista valmistetun korkin on pysyttävä kiinni juomapakkauksessa käyttövaiheen aikana. Pulloissa käytettävä kierrätysmuovia tietty osuus (artikla 6)	max. 3 litran juomapakkaukset, mukaan lukien yhdistelmäpakkaukset
Tuotteeseen tai sen pakkaukseen roskaantumista ehkäiseviä merkintöjä (artikla 7)	terveyssiteet, tamponit, tamponin asettimet, kosteuspyyhkeet, suodattimelliset tupakkatuotteet ja suodattimet, juomamukit
Laajennettu tuottajavastuu, mukaan lukien tietty kustannusvastuu siivouksesta (artikla 8)	Suodattimelliset tupakkatuotteet ja suodattimet. Syömävalmiin ruuan pakkaukset, max. 3 litran juomapakkaukset, mukit, kevyet kantokassit. Kosteuspyyhkeet ja ilmapallot. Muovia sisältävillä kalastustuotteilla vain erilliskeräys satamista ja valistus.

Erilliskeräys 77 % v. 2025 -> 90 % v. 2029
markkinoille saatettavista muovituotteista
(artikla 9)

max 3 litran kertakäyttöiset juomapullot ja niiden
korkit ja kannet

Valistustoimenpiteet (artikla 10)

edellä mainitut tuoteryhmät paitsi
tupakkatuotteet ja ne tuoteryhmät, jotka
kielletään

Sääntelykokonaisuus – konsultin ajatuksia

SUP-direktiivin vaatimukset

ilmapallojen tikkujen kieltö

korkit kiinni pulloihin

kalastusvälineiden tuottajavastuu
alusjätehuollon kehittäminen

pullojen erilliskeräysvaatimus

hygieniatuotteiden tuottajavastuu

ilmapallojen tuottajavastuu

hävitysohjeet
hygieniatuotteissa ja mukeissa

aterimien kieltö

oxo-muovien kieltö

syömävalmiin ruoan pakkausten
ja kääreiden tuottajavastuu

muovikassien tuottajavastuu

mukien ja syömävalmiin ruoan
pakkausten käytön vähentäminen

kierrätysmuoviosuus pulloissa

tupakkatuotteen tuottajavastuu

Meren roskaantumiseen Suomessa vaikuttavat asiat

roskaamiskiellon ja
puhdistamisvastuiden selkeyttäminen

hallinnollinen seuraamusmaksu
ainakin roskaamiseen

jätevedenpuhdistamojen ylivuodon
ja ohijuoksutuksen välttäminen

hulevesitulvien ehkäisy

lumenkaatosäännökset

muovieristeiden tuottajavastuu

epäpuhtaat täyttömaat

Jätetietojärjestelmä-hanke

- Hankkeessa kehitetään jätetiedon raportointiin ja seuraamiseen käytettäviä tietojärjestelmiä ja perustetaan tarvittaessa uusi ns. jätetietojärjestelmä
 - lähtökohtana alustavasti ollut, että olemassa olevat tietojärjestelmät säilyvät
 - jätetieto ympäristönsuojelun tietojärjestelmissä: YLVA, jätehuoltorekisteri, TURRE, jätesiirtorekisteri
- Taustalla direktiiveistä tulevat uudet vaatimukset jäte- ja tuotetiedon raportointiin ja toisaalta jo pitkään tunnistetut puutteet jätetiedoissa, niiden laadussa ja saatavuudessa. Tavoitteena kiertotalouden edistäminen yleisesti!
- Hankkeen kesto näillä näkymin 2019-2022
 - Selvitys ensimmäinen vaihe 8/2019 – 2/2020
 - ohjausryhmässä YM/RYMO, Syke, Tilastokeskus, ELY-keskus, Pirkanmaan ELY, KEHA, Rinki, YTP, Pirkanmaan Jätehuolto, jätehuoltoviranomainen
 - Seuraavassa vaiheessa (2020) aloitetaan tietojärjestelmien toteutus/muutosprojektit
- Siirtoasiakirjarekisteri (KEHA toteuttaa) - erillinen selvitys 9-11/2019
 - Vaarallista jätettä ja POP-jätettä koskeva ilmoitusvelvollisuus

- Materiaalitori julkaistiin pilot-käyttöön 8.4.2019, päivitys 12.8.2019
- Pilotointiin kutsuttiin yli 40 käyttäjää erilaisista käyttäjäryhmistä, kommentointimahdollisuus myös muille käyttäjille
- Varsinais-Suomen jätehuolto ja Kainuun kuntayhtymän jätehuolto ovat lupautuneet asiakkaittensa kanssa pilotoimaan TSV-palvelua
- Laki jätelain muuttamisesta (438/2019) voimaan 1.1.2020.
 - asetusluonnos viimeisteltävänä lausuntokierroksen jälkeen
 - annettaneen marraskuussa
- Motiva hallinnoi – viestintä tärkeässä roolissa!
- Materiaalitori osa teollisten symbioosien toimintaa

Jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva tapauskohtainen päätöksenteko

YM:n muistio 30.8.2019 (pdf)

https://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Jatelainsaadanto/Ohjeet_ja_oppaat

1 JOHDANTO	3
2 JÄTTEEKSI LUOKITTELUN PÄÄTTYMINEN	4
2.1 Yleistä	4
2.2 Jätedirektiivin muutos – tarkennuksia jätteeksi luokittelun päättymistä koskevaan sääntelyyn	5
2.3 Jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat päätökset ja jätteiden kansainväliset siirrot	5
3 TAPAUSKOHTAINEN PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELY	6
3.1 Tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn käynnistyminen	6
3.2 Jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva valvontaviranomaisen lausunto	6
3.3 Jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva ratkaisu ympäristöluvassa	7
3.4 Jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva ratkaisu koeluonteista toimintaa koskevan ilmoituksen käsittelyn yhteydessä	8
3.5 Toiminnan valvonta	9
4 TAPAUSKOHTAISET ARVIOINTIPERUSTEET	9
4.1 Toiminnanharjoittajan laatimien arviointiperusteiden keskeiset sisältövaatimukset	9
4.2 Hyödyntämistoimeen vastaanotettavan jätteen kuvaus, laadunvarmistus ja vastaanottokriteerit	10
4.3 Hyödyntämistoimen kuvaus	11
4.4 Käyttötarkoituksen kuvaus ja käyttöä koskevat rajoitukset	12
4.5 Markkinoiden ja kysynnän varmistaminen	14
4.6 Kemikaali- ja tuotelainsäädännön vaatimustenmukaisuusvaatimukset	14
4.6.1 Yleistä tuotesääntelystä	14
4.6.2 Kemikaalilainsäädäntö (REACH ja CLP)	15
4.6.3 Rakennustuotelainsäädäntö	17
4.6.4 Lannoitevalmistelainsäädäntö	18
4.7 Terveys- ja ympäristövaikutusten arviointi	20
5 ESIMERKKITARKASTELUT	21
5.1 Jätteistä valmistetut lannoitevalmiste- ja kemikaalituotteet	21
5.2 Kemikaalijätteen regenerointi	22
6 LÄHTEET JA LISÄTIETOA	24
Liite 1: Tarkistuslista	26
Liite 2: Malliesimerkki vaatimustenmukaisuusilmoituksesta	28
Liite 3: Tietoa REACH-asetuksen mukaisista velvoitteista	29

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!
